

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.516/2008/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szabó Sándor ügyvéd (Nyíregyháza, Iskola utca 3. földszint 2. szám) által képviselt felperes neve(címe) felperesnek - a perben előbb személyesen eljár, utóbb dr. Nemes Gábor ügyvéd (Nyíregyháza, Hősök tere 14. II. emelet 12. szám) által képviselt I.rendű alperes neve(címe) I. rendű és II.rendű alperes neve(címe) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.P.20.028/2007/13. számú ítélete ellen az alperesek által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg 15 nap alatt a felperesnek 3 000 (háromezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 18 000 (tizennyolcezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és térítsenek meg az államnak külön felhívásra 24 000 (huszonnégyszer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A peres felek testvérek. A N. ... helyrajzi számú, 823 négyzetméter területű, ténylegesen ... szám alatti ingatlan az 1990. szeptember 15-én kelt és a N Városi Bíróság 2002. május 31-én jogerőre emelkedett 22.P.23.054/2001/18. számú ítéletével a tulajdoni hányadok tekintetében módosított alapító okirat szerint társasház. A felperes és házastársa közös tulajdonában áll a .../A/1 helyrajzi szám alatti 142 négyzet-méter területű, lakást és orvosi rendelőt magában foglaló külön tulajdoni egység, a felperesé a .../A/6. helyrajzi számú garázs, a felperes és az I. rendű alperes közös tulajdona a .../A/2 helyrajzi számú, 115 négyzetméter területű lakás. Az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonosa a .../A/3 helyrajzi számú, 68 négyzetméter alapterületű lakásnak és a .../A/4 helyrajzi számú 47 négyzetméter területű orvosi rendelőnek. A .../A/5 szám alatti 12 négyzetméter területű üzlethelyiségnek a perben nem álló **BI** a tulajdonosa. Az ingatlanban lévő három lakásban

életvitelszerűen lakik a felperes a családjával, az I. rendű alperes, valamint a peres felek édesanyja, akinek a javára a .../A/2. és a .../A/4. helyrajzi számú ingatlanokon holtig tartó haszonélvezeti jog van bejegyezve. Az ingatlan két utcára nyílik, és azon a felépítmény „L” alakú. A felperes és családja által használt első, utcafronti lakásban lévő orvosi rendelő a zárt kapualjból nyílik, de a felperes lakásának az udvari részén a felépítmény vonalában végig húzódó teraszcsoport is van bejárata. A felperes lakását hosszanti irányban, illetve merőlegesen követik az I. rendű alperes és családja, valamint a peres felek édesanyja által lakott lakrészek. A lakóépület és a kerítések által határolt kert közös tulajdonban áll.

Az alperesek 2006. augusztusában a saját épületrészükre, egymástól egyenlő távolságra, három térfigyelő kamerát helyeztek el, amelyek mozgásra, illetve fényviszony változásra automatikusan képfelvételt készítenek, azt rögzítik, és amelyek 24 órás felvett anyag tárolására alkalmasak, és azok által a teljes udvar megfigyelhető és belátható. Az I. rendű alperes a választása szerinti felvételeket a számítógépén tárolja. A kamerák kihelyezéséről a felperes tudta és beleegyezése nélkül került sor. A kamerák egyike a felperes udvari bejáratára néz.

A felperes keresetében előadta, hogy a kamerák kihelyezése, a megfigyelés, a felvételt készítés és tárolás jogosulatlan adatkezelésnek minősül és sérti a magánélethez, magánszférához való jogát, az információs önrendelkezési jogát, ennek következtében az emberi méltóságát, valamint a képmáshoz fűződő jogát. A felvételek felhasználását kontrollálni nem tudja, a folyamatos felvételt készítés az őt meglátogató barátait, illetve a hozzáérkező betegeket zavarja, és az ingatlan értékesítését is megnehezíti. Erre tekintettel a Ptk. 84. §-ának rendelkezésére hivatkozva kérte az elsőfokú bíróságtól a személyhez fűződő jogai megsértésének megállapítását, az alperesek kötelezését a jogait sértő állapot megszüntetésére, és a megelőző állapot helyreállítására, valamint az alperesek eltiltását a további jogsértéstől.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Előadták, hogy vagyon- és személyvédelmi szempontok indokolták a kamerák elhelyezését. A közös udvarban ugyanis rendszeresen tapasztaltak rongálási cselekményeket, amelyeknek elkövetőjét eddig nem sikerült azonosítani, ezért a lakóközösség többségi akaratának megfelelően a kamerák elhelyezése azt a célt szolgálja, hogy bizonyítékot szerezzenek a jövőbeni hatósági eljárásokban való felhasználásra. Hivatkoztak arra, hogy a felperes lakásának bejárata a zárt kapualjból nyílik, és a kamerák hatósugara ezt a bejáratot nem fogja be.

Az elsőfokú bíróság beszerezte a felek között korábban ráépítés címén történő tulajdonszerzés megállapítása iránt folyamatban volt per iratait, tanúkat hallgatott meg. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként meghozott ítéletében a keresetnek helyt adva megállapította a személyiségi jogsértést, az alpereseket kötelezte a jogsértés abbahagyására és eltiltotta őket a további jogsértéstől, kötelezte őket a jogsértést megelőző állapot helyreállítására akként, hogy a kamerákat 8 napon belül saját költségükön szereljék le, a rögzített és tárolt felvételeket pedig semmisítsék meg.

Rendelkezett egyidejűleg a felperes javára perköltség és az állam javára kereseti illeték megtérítéséről is.

Az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy az emberi méltósághoz való jog alkotmányos alapjog, és annak része minden nevesített és nem nevesített személyhez fűződő jog. A személyi autonómia magában foglalja a személyes adatok védelméhez való jogot, amelynek egyik szegmense az információs önrendelkezési jog. Ez tartalma szerint azt jelenti, hogy mindenki maga rendelkezik a személyes adataival, saját belátása szerint dönt azok feltárásáról, illetve felhasználásáról. Leszögezte, hogy jelenleg nincs hatályban az elektronikus megfigyelő rendszerek alkalmazásának feltételeit szabályozó jogszabályi rendelkezés, azonban az Alkotmánybíróság a 35/2002. (VII. 19.) AB számú, a 36/2005. (X. 5.) AB számú, illetve a 15/1991. (IV. 13.) AB számú határozataiban a személyes adatok védelme körében kifejtette azt, hogy a bármilyen hordozón rögzített felvétel személyes adatnak minősül, és a személyes adatok védelméhez való jognak az információs önrendelkezési jog része. A kamera, mint a tulajdonvédelem technikai eszköze sértheti az emberi méltósághoz való jogot, mert alkalmas arra, hogy a magánszférába behatoljon.

A személyes adatok védelméről rendelkező 1992. évi LXIII. törvény szerint a fénykép-, hang-, vagy képfelvétel adatkezelésnek minősül, a személyes adattal való rendelkezés alól pedig eltérést csak törvény engedhet meg. Ilyen eltérést kizárólag a személy és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény rendelkezései engednek, azonban e törvény alanyi és tárgyi hatálya a perbeli esetre nem terjed ki. Rámutatott arra is, hogy a Ptk. 80. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a 83. §-ának (1) bekezdése szerint a személyiségi jog kereteibe tartozik a képfelvétel készítésének joga, így az azzal való visszaélés a személyhez fűződő jog sérelmét jelenti, illetve, hogy a számítógéppel, vagy más módon történő adatkezelés és adatfeldolgozás is csak a személyhez fűződő jogok sérelme nélkül történhet.

E jogszabályi rendelkezések egybevetéséből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek azzal, hogy a kamerákat kihelyezték, azokkal felvételt készítettek, rögzítettek, illetve tároltak, megsértették a felperesnek a magánszféra védelméhez, az intimszféra sérthetetlenségéhez, az információs önrendelkezéshez, valamint a személyes adatok védelméhez való jogát, ezért a felperes keresetében alappal tartott igényt a Pp. 84. §-a (1) bekezdésének a) b) és d) pontjaiban meghatározott jogkövetkezmények alkalmazására.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésükben az alperesek elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak - másik eljáró tanács kijelölése mellett - a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérték, másodlagosan indítványozták az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság a .../A/2 helyrajzi számú külön tulajdon esetében a tulajdoni arányokat tévesen állapította meg, téves továbbá az általa megállapított tényállás atekeintetben is, hogy a felperesek bejáratí ajtaja az udvarra nyílna. Az alapító okirat mellékletét képező vázrajz ugyanis a felperesek bejáratí ajtáját a zárt kapualjban

tünteti fel. Érdemben is megalapozatlannak tartották az elsőfokú bíróság ítéletét. Kiemelték, hogy az ingatlan két bejárata van, és a ... térre nézőt a felperes gyakran nyitva hagyja. Ennek következtében a közös udvarban elkövetett tulajdon és személy elleni jogsértések elkövetőjének személye nem volt megállapítható. A kamerák elhelyezésére az elkövető felderítése érdekében került sor. A kamerák közül egyet a felperes udvari lakrészén lévő villanyóra irányítottak annak érdekében, hogy megelőzzék a rendszer villanyóra lekapcsolással történő hatástalanítását és az ennek következtében esetlegesen jelentkező kár bekövetkeztét. Hivatkoztak arra, hogy a felvételeket folyamatosan törlik, illetve, hogy az ingatlanra három figyelmeztető táblát helyeztek ki. A kamerák látószöge csak a közös használatú udvart érinti, a felperes lakását nem.

Az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdése alapján az alkotmányos alapjogok korlátozhatóak, csak a szükségesség, alkalmasság és arányosság követelményét kell betartani. Az elsőfokú bíróság ítélete alkotmányos alapjogot sért, mert megfosztotta az alpereseket a tulajdonuk védelméhez való jog gyakorlásától, mégpedig anélkül, hogy a szükségesség/arányosság tesztje szerint mérlegelte volna a két alkotmányos alapjog ütközését. Azt sem vizsgálta, hogy az alpereseknek rendelkezésére áll-e más eszköz a saját jogaik érvényesítésére. Az alperesek álláspontja szerint a tulajdonjoguk védelmének jelenlegi módja az, amely a legminimálisabb mértékben avatkozik be a tulajdonostársak, így a felperes magánszférájába, hiszen a cél csupán a közös udvar megfigyelése, amely helyen a személyes információ csak a legkevesebb mértékben gyűjthető, különös tekintettel arra, hogy a felvétel hang nélkül készül. E körülményeket figyelembe véve sem szükségtelennek, sem aránytalanak nem tekinthető eljárásuk, így az nem sértheti a felperes személyhez fűződő jogát.

A 36/2005. (X. 5.) AB határozat ugyan alkotmányellenesnek minősítette a személyes adatok készletre gyűjtését, de a tulajdon védelméhez való jog körében a jogsértés miatti felelősségre vonás elősegítése érdekében a kamerával való felvételek készítése bizonyos ideig való megőrzését, illetve tárolását megengedettnek találta. A rendszer 24 órás periódust rögzít, automatikusan és folyamatosan töröl, ezért a szabályozás csak a felvételek elmentése, tárolása, illetve megsemmisítése körében szükséges. Erre tekintettel a társasház időközben szervezeti és működési szabályzatot fogadott el és közgyűlési határozatba foglalta a felvételek kezelésével megbízott közös képviselő jogkörét és kötelezettségeit. Az I. rendű alperes pedig az eddig készült valamennyi tárolt, illetve mentett felvételt megsemmisítette. Csatolták az ezzel kapcsolatban a közgyűlés által meghozott határozatokat, illetve a jegyzőkönyvet.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperesek perköltségben való marasztalását kérte. A .../A/2 helyrajzi számú külön tulajdon esetében maga is tévesnek találta az elsőfokú ítélet ténymegállapítását, ezt meghaladóan azonban az elsőfokú ítéletet törvényesnek és megalapozottnak tartotta. Hivatkozott arra, hogy a perben tanúk igazolták azt, hogy a felperes lakásának a bejárata a közös udvarról nyílik, a zárt kapualj csupán az orvosi rendelőhöz biztosít bejárást. Rámutatott arra továbbá, hogy az alperesek a perben nem igazoltak olyan jogsértést, amely indokolta volna az udvar „bekamerázását”, a közös tulajdonban álló részek megfigyeléséhez egyébként is valamennyi tulajdonostárs hozzájárulására szükség lett volna.

A fellebbezésben hivatkozott figyelmeztető táblákat az alperesek egyébként is csak az elsőfokú ítélet meghozatala után helyezték ki, azok azonban nem helyettesítik a felperes hiányzó hozzájárulását. A közös tulajdonú ingatlan nem magánszféra, „bekamerázása” nem lehetséges egyhangú akarat nélkül. A kamerák egyike kifejezetten a felperes lakásának udvari bejáratáról, az az előtti folyosóról, illetőleg a felperes garázsáról készít felvételeket, ugyanakkor egyik kamera látószöge sem irányul az alperesek lakásbejáratára, és a kapubejáratra sem. Erre figyelemmel tehát azok vagyónvédelmi célú kihelyezése nem indokolható. A felvételt készítés a felperes által nem ellenőrizhető, a kamerákat az alperesek saját akaratuk szerint működtetik és saját célra használják, ami így ellentétes a közös tulajdon szabályaival. A társasházi közgyűlésen az alperesek többségi tulajdonosként, e jogukkal visszaélve hoztak határozatot, a közgyűlést az ő távollétében tartották meg. Hivatkozott arra, hogy a közgyűlési határozatot bíróság előtt megtámadta, és csatolta a pert megindító keresetlevelet.

Az alperesek fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság - az ügy eldöntése szempontjából nem releváns, a .../A/2 helyrajzi számú külön tulajdonra vonatkozó tulajdoni arányok téves megállapításától eltekintve - helyesen állapította meg a tényállást, érdemben is helyes döntést hozott, és az ítélet tábla mindenben egyetért az elsőfokú ítélet indokolásával is, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2), illetve 254. §-ának (3) bekezdésének alkalmazásával, mint érdemben helyest, indokai alapján hagyta helyben.

Kizárólag a fellebbezésben foglaltakra tekintettel tartja szükségesnek megjegyezni a következőket:

Az elsőfokú eljárás irataiból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatásával és a bizonyítékok értékelésével lényegében elvégezte a szükségesség/arányosság tesztjét, akkor is, ha a bizonyítékok mérlegelése során ezt a kifejezést az ítélete indokolásában nem használta. Kitűnik ugyanakkor az ítélet indokolásából az, hogy az alkotmányos alapjogok ütköztetésénél valamennyi, az alperesek által a személy- és vagyonvédelem körében felhozott érvet figyelembe véve döntött akként, hogy sem a közös udvarban történt atrocitások, sem a személyes konfliktusok, sem az, hogy a felperes és házastársa korábban a kihelyezett kamerákat két alkalommal megrongálta, továbbá a bizonyítékgyűjtési cél sem olyan súlyú érdeksérelem, illetve méltánylandó indok, amely arányban állna a felperesnek az elsőfokú ítéletben részletesen kifejtett szegmensek által behatárolt személyhez fűződő joga ilyen mértékű korlátozásával. Kétségtelenül megállapítható, hogy a felek között a viszony elmergesedett, a családi viszály elmélyült. Ez a tény azonban nem teszi elfogadhatóvá az alperesek azon magatartását, hogy a kamerák kihelyezésével és a felvételek készítésével a felperest és családjának tagjait folyamatosan megfigyelés alatt tartásák, minden tevékenységüket ellenőrizték és a felvételeket akár jövőbeni hatósági eljárásokhoz szükséges bizonyítékok gyűjtése

érdekében is tárolják. Nem indokolható továbbá az alperesek magatartása azzal sem, hogy a felperes, illetve felesége korábban már megrongálta a felvételt készítő kamerákat, tekintve, hogy a jogsértés elhárítása ugyan történhet jogsértő módon, ez azonban magát a jogsértést, amely pedig a kamerák eredeti kihelyezésével megvalósult, nem szünteti meg.

Az ítélet tábla a per eldöntése szempontjából nem tulajdonított jogi jelentőséget annak, hogy a társasház időközben szabályozta a kamerákkal történő megfigyelés, a felvételt készítés, őrzés és a felvételek törlésének rendjét.

A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény értelmében ugyan a közgyűlési határozat, mindaddig, amíg azt a kisebbség megtámadása folytán bíróság hatályon kívül nem helyezi, a társasházi tulajdonostársakra kötelező, azonban maga a határozat sem végrehajtható jogot, sem végrehajtható kötelezettséget nem keletkeztet. A közgyűlési határozatnak a társasház csak bírósági úton szerezhet érvényt. Ezen túlmenően utal az ítélet tábla arra is, hogy a jelen per tárgya nem a társasház és a társasház tulajdonosai közti jogviszonyból eredő igényről volt kapcsolatos, hanem azt annak az abszolút szerkezetű jogviszonynak az alperesek részéről történő megsértése képezte, amelynek jogviszony tárgya a felperest megillető személyhez fűződő jog, és amelynek tartalmából következik, hogy azt mindenki köteles a felperessel szemben tiszteletben tartani és megsértésétől tartózkodni. A jogsértést az alperesek követték el, ezért nem volt akadálya annak, hogy a bíróság velük szemben alkalmazza a Ptk. 84. §-ában meghatározott objektív - felróhatóságtól független - szankciókat. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy e szankciók kötelezettje, vagyis a jogsértő személyében egyébként fogalmilag kizárt mind az általános, mind a különös jogutódlás.

Az elsőfokú ítélet helybenhagyása folytán a fellebbezési eljárásban is pervesztes alpereseket az ítélet tábla a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes javára a Pp. 75. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint számított költségei megfizetésére. Az alperesek ugyancsak pervesztességük miatt kötelesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán állam által előlegezett fellebbezési illeték megfizetésére. (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése)

D e b r e c e n, 2008. november 13. napján

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -